

**LIETUVOS RESPUBLIKOS INVESTICIJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1312
1, 2, 9¹, 12, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO KETVIRTUOJU²
SKIRSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ
TEISINĖS PADĖTIES“ NR. IX-2206 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120
2, 4, 6, 17, 20, 23 IR 28 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 56 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446
1, 7, 9, 23, 45, 46, 47 IR 48 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-675 2 IR 58 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PLANUOJAMOS ŪKINĖS
VEIKLOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ĮSTATYMO NR. I-1495
2, 6, 8, 9, 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Teikiami Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 4, 6, 17, 20, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 1, 7, 9, 23, 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-495 2, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projektai (toliau – Įstatymų projektai) parengti siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 4.2.7 darbo (Kompleksinių priemonių sukūrimas ir įdiegimas siekiant pritraukti stambias didelės pridėtinės vertės gamybos investicijas) 2 užduotį, pagal kurią išsipareigota sukurti paskatas pritraukti stambias gamybos investicijas (teikiamas Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas), ir 3 užduotį, kuria išsipareigota numatyti specialų reguliavimą stambiems didelės pridėtinės vertės gamybos investicijų projektams (toliau – Stambūs projektai, Stambus projektas) pritraukti siekiant mažinti jiems tenkančią administracinę naštą, būtinų procesų skaičių ir trukmę, sudaryti palankias sąlygas pradėti ir plėtoti veiklą (teikiami Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 4, 6, 17, 20, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 1, 7, 9, 23, 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektai).

Įstatymų projektų rengimą, be kita ko, paskatino tai, kad vidaus ir užsienio investicijų pritraukimas įgyja vis didesnę reikšmę ir tampa vienu iš svarbiausių uždavinių šalims tarptautinėje politikoje, prisideda prie naujų darbo vietų kūrimo ir ekonomikos plėtros. Kuo palankesnę investicinę aplinką

Lietuva sudarys investuotojams, tuo didesnė bus šalies galimybė konkuruoti su kitomis valstybėmis dėl investicijų pritraukimo.

Stambių didelę pridėtinę vertę turinčių gamybos projektų įgyvendinimas mažose valstybėse turi reikšmingą poveikį ekonomikos plėtrai (sumokami mokesčiai, perkamos vietinių tiekėjų paslaugos ir prekės, sukuriama aukštos pridėtinės vertės darbo vietos). Šiuo metu Lietuva atsilieka nuo kitų Vidurio ir Rytų Europos valstybių pritrauktų investicijų projektų gamybos sektoriuje dalimi nuo visų pritrauktų investicijų projektų – Lietuvoje tiesioginių užsienio investicijų projektai sudaro 25 proc. gamybos dalies, kai Estijoje tai sudaro 36 proc., Čekijoje – 27 proc., Vengrijoje – 59 proc., Slovakijoje – 53 proc., Lenkijoje – 26 proc., Slovėnijoje – 42 proc.¹

Renkantis šalį, kurioje investuoti, prioritetas teikiamas šalims, kuriose yra įtvirtintos aiškos, suprantamos, maksimaliai efektyvios ir pagrįstos investicijų projektų įgyvendinimo procedūros. Lietuvoje šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas, kuris taikomas ir Stambiems projektams įgyvendinti, yra palyginti sudėtingas, nustatantis nemažai ilgai trunkančių procedūrų. Pastarąsias procedūras, ypač tais atvejais, kai projektas yra didelis, atlieka daug valstybės ir savivaldybių institucijų, tarp kurių trūksta bendradarbiavimo ir tarpusavio veiksmų koordinavimo. Dėl šių priežasčių projekto įgyvendinimas trunka neproporcingai ilgai, o tai mažina investicinės aplinkos Lietuvoje patrauklumą. Specialaus reguliavimo didelės pridėtinės vertės projektų atžvilgiu numatymas sudarytų galimybes išspręsti minėtas problemas ir ženkliai prisidėtų prie reikšmingų investicijų pritraukimo į Lietuvos teritoriją.

Vienas pagrindinių ribojimų Lietuvai sėkmingai konkuruoti yra mokesčių paskatų, skirtų Stambius projektus vykdančioms investuotojams, trūkumas. Kitos Vidurio ir Rytų Europos valstybės konkurentės (pvz., Vengrija, Čekija ir Kroatija) dėl tiesioginių užsienio investicijų stambiems investicijų projektams taiko pelno mokesčio lengvatas, siekiančias 80–100 proc. joms tenkančio pelno mokesčio.

Įstatymų projektų tikslas – nustatyti specialų reguliavimą Stambiems projektams, kuris mažintų jiems tenkančią administracinę našą, būtinų procesų skaičių ir trukmę, sudarytų palankias sąlygas pradėti ir plėtoti veiklą ir atitinkamai pritraukti vidaus ir užsienio investicijų į Stambius projektus.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, Įstatymų projektais siekiama:

1) nustatyti Stambiems projektams taikomą teisinį reguliavimą: apibrėžti Stambaus projekto sąvoką, projekto pripažinimo Stambiu projektu ir Stambaus projekto investicijų sutarčių sudarymo bei vykdymo tvarką, nustatyti stambaus projekto investicijų sutarčių turiniui keliamus reikalavimus ir kt.;

2) nustatyti Stambių projektų įgyvendinimui taikomas specialias sąlygas teritorijų planavimo, statybos, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, inžinerinės ir (ar) susisiekimo infrastruktūros įrengimo, žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo santykių bei žemės tvarkymo ir administravimo, švietimo ir mokslo, trečiųjų šalių piliečių atvykimo į Lietuvos Respubliką ir įdarbinimo srityse, taip pat sąlygas, skatinančias savivaldybes iš anksto numatyti teritorijas, reikalingas Stambiems projektams įgyvendinti, spartinti Stambiems projektams įgyvendinti reikalingų administracinių paslaugų suteikimo ir individualių administracinių aktų priėmimo terminus;

3) nustatyti Stambių projektų koordinatoriaus skyrimo ir konsultacinio komiteto funkcijas, teises ir pareigas, konsultacinio komiteto formavimo tvarką, įtvirtinti galimybę Stambių projektų koordinatoriui teikti reikalavimus dėl Stambių projektų įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų taikymo viešojo administravimo subjektams, teikiantiems administracines paslaugas ar priimantiems individualius administracinius aktus, reikalingus Stambiam projektui įgyvendinti;

4) siekiama įtvirtinti paskatą Stambiems projektams, kai ne mažiau nei 75 procentai Stambaus projekto pajamų gaunama iš apdirbamosios gamybos ir (arba) duomenų apdorojimo, interneto serverių paslaugų (prieglobos) bei susijusios veiklos, ir taip padidinti Lietuvos konkurencingumą su kitomis Vidurio ir Rytų Europos valstybėmis.

¹ TUI projektų gamyboje dalis CRE šalyse 2017 m. Šaltinis: *fDi Markets, The Financial Times Limited paslauga 2018.*

Taip pat Įstatymų projektų tikslas išspręsti šiuo metu praktikoje kylančius teisinio reguliavimo neaiškumus ir pagerinti investavimo Lietuvoje sąlygas, t. y.:

1) *Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto 2 straipsnio.*

Šiuo metu pramonės parkas steigiamas įstatyme nustatytu eiliškumu, tačiau praktikoje tai sukelia papildomą administracinę naštą ir apsunkina pramonės parkų steigimą. Pavyzdžiui, valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentai rengiami pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo 23 straipsnį. Tačiau iki teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios projektas turi būti pripažintas valstybei svarbiu projektu. Taigi, šiuo atveju pramonės parko teritorija negali būti planuojama valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentais, nes bus pažeistas Investicijų įstatymo 9¹ straipsnio 3 dalyje nustatytas eiliškumas. Tai ne tik apriboja pramonės parkų steigimą, bet ir sudaro jiems nepalankesnę situaciją, palyginti su kitais valstybei svarbiais projektais. Nuo 2014 m., kai Investicijų įstatyme buvo įtvirtinta pramonės parkų steigimo procedūra, įsteigtas tik vienas pramonės parkas – Vilniaus miesto inovacijų pramonės parkas.

2) *Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalies.*

Šiuo metu investicijoms į savivaldybės infrastruktūrą, gamybos ar paslaugų sritį savivaldybė sudaro investicijų sutartis, atitinkančias savivaldybės tarybos nustatytus kriterijus. Specialios investavimo, verslo ar sklypo parinkimo sąlygos tokiose sutartyse nustatomos pagal savivaldybės kompetenciją. Tačiau praktikoje gali būti atvejų, kai savivaldybės, užuot suteikusios koncesijas Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo ar vykdžiusios viešuosius pirkimus kitų teisės aktų nustatyta tvarka, sudarytų investicijų sutartis. Šiuo pakeitimu siekiama išspręsti teisės aktų konkurencijos klausimus ir nustatyti, kad investicijų sutartys gali būti sudaromos tik tais atvejais, kai nėra prievolės suteikti koncesiją ar vykdyti viešąjį pirkimą.

3) *Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.*

Esama laisvųjų ekonominių zonų įmonėms taikoma pelno mokesčio lengvata turi teritorinį ir finansinį ribojimą, todėl nėra patraukli Stambiems projektams. Projektai, kurių mastas viršija 30 milijonų eurų, dažniausiai turi išskirtinį infrastruktūros poreikį (teritorijos, inžinerinės ir energijos tiekimo aspektais), kurio esamas laisvųjų ekonominių zonų infrastruktūros išvystymas negali užtikrinti. Taip pat laisvųjų ekonominių zonų pelno mokesčio lengvata valstybės pagalbos atžvilgiu yra suderinta pagal 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius nuostatas, todėl dėl skiriamos paramos dydžio ribojimo² lengvata nėra pakankama projektams, kurių privačių investicijų (tinkamų finansuoti išlaidų) dydis viršija 100 mln. eurų. Dėl šių priežasčių siūlytina naują lengvatą Stambiems projektams derinti ir pagal 2013 m. liepos 23 d. Europos Komisijos komunikato Nr. 2013/C 209/01 „2014–2020 m. regioninės valstybės pagalbos gairės“ (OL 2013 C 209, p. 1) sąlygas, leidžiančias didesne suma finansuoti projektus, kai investuotojai ketina investuoti per 100 mln. eurų. Lengvata būtų taikoma tik tiek, kiek tai neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams, reguliuojantiems valstybės pagalbos teikimą, ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytai valstybės pagalbos teikimo ir priežiūros tvarkai ir būtų taikoma tik įgyvendinamiems naujiems Stambiems projektams pradėtiems įgyvendinti po lengvatos įsigaliojimo.

² Paramos dydis nustatomas pagal formulę $R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$, kur R – atitinkamoje vietovėje taikytinas didžiausias pagalbos intensyvumas, nustatytas patvirtintame regioniniame žemėlapyje ir galiojantis pagalbos suteikimo dieną, neįskaitant padidinto pagalbos intensyvumo MVĮ; A – pradinė tinkamų finansuoti išlaidų dalis – 50 mln. Eur, B – tinkamų finansuoti išlaidų dalis nuo 50 iki 100 mln. Eur. ir C – tinkamų finansuoti išlaidų dalis, viršijanti 100 mln. Eur. Vadinasi, tinkamos finansuoti išlaidos per 100 mln. Eur nėra skatinamos.

Taip pat, dėl Pelnų mokesčio įstatyme pateikto rizikos ir privataus kapitalo subjekto apibrėžimo investavimas į nuosavybės vertybinius popierius, nėra patraukli ir pakankamai lanksti investavimo forma, kadangi neapima investavimo į ankstyvos raidos stadijos įmones.

4) *Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymo projektas.*

2018 m. birželio 13 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo metu priimtas sprendimas vykdant Vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ patvirtinto 4.2.7 darbo (Kompleksinių priemonių sukūrimas ir įdiegimas, siekiant pritraukti stambias didelės pridėtinės vertės gamybos investicijas) 3 užduotį pavesti Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai (toliau – Ūkio ministerija) parengti Investicijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą; Ūkio ministerijai bendradarbiaujant su kitomis ministerijomis parengti Investicijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektui įgyvendinti reikalingų susijusių įstatymų pakeitimo įstatymų projektus; Ūkio ministerijai bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija), Investicijų įstatymo pakeitimo įstatymo projekte įtvirtinti nuostatas dėl teisės Stambų projektą įgyvendinančiam investuotojui savo nuožiūra spręsti dėl poveikio aplinkai vertinimo programos rengimo ar atsisakymo ją rengti numatymo. Šiuo tikslu Aplinkos ministerijos peržiūrėtas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (toliau – PAV įstatymas) ir parengtas jo pakeitimo projektas. Remiantis 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/52/ES (OL 2014 L124, p.1), kuria iš dalies keičiama 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL 2011 L26, p. 1) (toliau – Direktyva), poveikio aplinkai vertinimo programa nėra privalomas, bet rekomenduojamas dokumentas, tačiau, siekiant užtikrinti tinkamą išankstinį visuomenės informavimą apie planuojamas ūkines veiklas pagal Direktyvos reikalavimus, visuomenė turi būti informuojama ne vėliau kaip tada, kai tik gali būti teikiama informacija apie prašymą leisti vykdyti planuojamą veiklą. PAV įstatymo pakeitimo projektą papildžius nuostata, kad poveikio aplinkai vertinimo programa rengiama veiklos organizatoriaus nuožiūra, t. y. ji tampa neprivaloma, šiame projekte numatytas pranešimo apie poveikio aplinkai vertinimo procedūros pradžią teikimas, kuris atitiktų Direktyvoje numatytą privalomą prašymą dėl leidimo vykdyti planuojamą veiklą.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai Įstatymų projektų iniciatorė – Ūkio ministerija.

Įstatymų projektus parengė Ūkio ministerijos Investicijų ir eksporto departamento (direktorė – Gina Jaugielavičienė, tel. 8 706 64 840, el. p. gina.jaugielaviciene@ukmin.lt) Investicijų politikos skyriaus (vedėjas – Aidas Rimkevičius, tel. 8 706 64 618, el. p. aidas.rimkevicius@ukmin.lt) patarėjas Arvydas Jonas Kazlauskas, tel. 8 706 64 910, el. p. arvydas.kazlauskas@ukmin.lt.

Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymo projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamento (direktorius Vitalijus Auglys, tel. 8 706 63 651, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) Poveikio aplinkai vertinimo skyriaus vedėja Beata Vilimaitė Šilobritienė (tel. 8 706 63 654, el. p. beata.silobritiene@am.lt) ir vyriausioji specialistė Dalia Židonytė (tel. 8 706 63 645, el. p. dalia.zidonyte@am.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas (toliau – Įstatymas) nustato esmines investavimo Lietuvos Respublikoje sąlygas, investuotojų teises ir investicijų apsaugos priemones visų rūšių

investicijoms. Tačiau šis įstatymas nereguliuoja investicinių projektų įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų, jame nėra specialių nuostatų, kurios būtų taikomos tam tikrus kriterijus atitinkančių investicinių projektams įgyvendinti.

Stambiams projektams įgyvendinti taikoma bendroji Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, Lietuvos Respublikos miškų įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, PAV įstatyme, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir procedūros.

Stambiam projektui įgyvendinti paprastai reikia atlikti įvairias procedūras: poveikio aplinkai vertinimo, teritorijos planavimo, žemės tvarkymo, statybos leidimo gavimo, užsieniečių įdarbinimo ir kt. Šių procedūrų dažnai neįmanoma atlikti kompleksiškai, t. y. reikia laukti, kol bus priimtas vienas administracinis sprendimas (pavyzdžiui, priimta atrankos išvada, patvirtintas teritorijų planavimo dokumentas ir t. t.), kad būtų galima priimti kitą administracinį sprendimą.

Šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose įtvirtinti procedūrų atlikimo terminai dažnai yra itin ilgi (pavyzdžiui, savivaldybės lygmens bendrojo plano pakeitimas pagal teisės aktuose nustatytus maksimalius procedūrinius terminus gali užtrukti ilgiau nei 12 mėnesių, taip pat ilgai trunka ir poveikio aplinkai vertinimas; gauti statybos leidimą gali prireikti daugiau nei 6 mėnesių; gauti sprendimą, kad užsieniečio darbas atitinka Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikius, bei leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje – apie 4 mėnesius). Susiduriama su situacijomis, kai teisės aktuose įtvirtinti procedūrų terminai yra pradelsiami, o veiksmingų priemonių ar mechanizmo, kuris atgrasytų institucijas nuo terminų praleidimo, nėra.

Esama laisvųjų ekonominių zonų įmonėms taikoma pelno mokesčio lengvata turi teritorinį ir finansinį ribojimą, o pelno mokesčio lengvata Stambiams projektams už laisvųjų ekonominių zonų teritorijos ribų nėra numatyta.

Be to, galiojančiuose teisės aktuose nėra aiškiai sureguliuota, kokia institucija yra atsakinga už Stambių projektų įgyvendinimo koordinavimą, šių projektų įgyvendinimo priežiūrą ir Stambaus projekto investicijų sutarčių vykdymo kontrolę ir kt. Priimant Stambiam projektui įgyvendinti reikalingus sprendimus, dalyvauja įvairios valstybės ir savivaldybių institucijos, dėl to susiduriama su situacijomis, kai sprendimų priėmimas užtrunka ir dėl tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir veiksmų koordinavimo trūkumo.

Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9^l, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalies. Šiuo metu pramonės parkas steigiamas tokiu eiliškumu:

- 1) teritorija turi būti numatyta teritorijų planavimo dokumentuose;
- 2) tokios teritorijos ribos turi būti nustatytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės;
- 3) tokios teritorijos vystymo projektui Lietuvos Respublikos Seimo ar Vyriausybės nutarimu turi būti suteiktas valstybei svarbaus ekonominio projekto statusas;
- 4) Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija turi būti patvirtinusi su savivaldybės taryba sudertą pramonės parko plėtros planą. Tuo atveju, kai pramonės parkas steigiamas privačioje pramoninėje teritorijoje, jo plėtros planą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9^l, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalies. Šiuo metu investicijoms į savivaldybės infrastruktūrą, gamybos ar paslaugų sritį savivaldybė sudaro investicijų sutartis, atitinkančias savivaldybės tarybos nustatytus kriterijus. Specialios investavimo, verslo ar sklypo parinkimo sąlygos tokiose sutartyse nustatomos pagal savivaldybės kompetenciją.

Dėl PAV įstatymo projekto. Pagal galiojančio PAV įstatymo nuostatas poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) procesas suprantamas kaip procesas, kurį sudaro PAV programos parengimas, jos

derinimas su PAV subjektais, visuomenės informavimas, PAV programos tvirtinimas; PAV ataskaitos parengimas, visuomenės informavimas, viešas svarstymas, derinimas su PAV subjektais, sprendimo priėmimas. PAV įstatymo 8 ir 10 straipsniuose reguliuojamas PAV programos ir ataskaitos rengimas, pateikiami reikalavimai jų turiniui, aprašomos programos ir ataskaitos derinimo su PAV subjektais procedūros, pateikiami derinimo terminai, nustatytas visuomenės informavimas ir dalyvavimas programos ir ataskaitos derinimo procesuose. PAV programos rengimas, derinimas, viešinimas ir tvirtinimas yra privalomos PAV proceso procedūros.

Dėl Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnio. Šiuo metu pelno mokestis netaikomas tik tokiems rizikos ir privataus kapitalo subjektams, kurie daugiau nei 70 proc. savo investicijų yra padarę į nuosavybės vertybinius popierius. Rizikos ir privataus kapitalo subjektai, daugiau nei 30 proc. savo valdomo turto investuojantys į konvertuojamąsias obligacijas, negali pasinaudoti pelno mokesčio išimtimi.

Tokia situacija blogina rizikos ir privataus kapitalo subjektų, investuojančių į rizikos ir privataus kapitalo subjektų, investicinę aplinką Lietuvoje ir neskatina šio sektoriaus tarptautinio ir vietinio konkurencingumo.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Pagrindinės Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto nuostatos, kurias siūloma įtvirtinti:

1) *Bendrosios investavimo į Stambius projektus skatinimo nuostatos.* Siūloma nustatyti, kad valstybė nustatydamą specialią tvarką remia investicijas, kai investuojama į Stambų projektą, apibrėžti Stambaus projekto investicijų sutarties ir Stambaus projekto sąvokas – įgyvendinus Stambų projektą turės būti įsteigta ne mažiau kaip 200 naujų ne trumpiau kaip penkerius metus išlaikomų darbo vietų, o investuotojo privačios investicijos į Stambų projektą sudarys ne mažiau kaip 30 milijonų eurų, įstatymą papildyti nauju ketvirtuoju² skirsniu, taikomu tik investuojant į Stambius projektus sudarant Stambų projektų investicijų sutartis, nustatyti projekto pripažinimo Stambiu projektu ir Stambaus projekto investicijų sutarčių sudarymo tvarką bei reikalavimus šių sutarčių turiniui. Stambaus projekto įgyvendinimo terminas negalėtų būti ilgesnis nei 10 metų nuo Stambaus projekto investicijų sutarties įsigaliojimo. Per pirmuosius 5 metus investuotojas turėtų investuoti ne mažiau kaip 30 milijonų ir sukurti ne mažiau kaip 200 naujų darbo vietų, kurios turėtų būti išlaikytos ne trumpiau kaip penkerius metus nuo pirmosios darbuotojo priėmimo į sukurtą darbo vietą dienos, t. y. kiekvienai darbo vietai 5 metų terminas būtų skaičiuojamas atskirai. Pasibaigus Stambaus projekto įgyvendinimo laikotarpiui, būtų ne ilgesnis kaip 10 metų projekto tęstinumo laikotarpis, kurį investuotojas galėtų naudotis specialiomis Stambų projektų įgyvendinimui taikomomis investavimo ir verslo sąlygomis, susijusiomis su pelno mokesčiu. Pelno mokesčio lengvata investuotojas galėtų naudotis tik Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme nustatyta tvarka. Be to, investuotojas, ketinantis naudotis minėtomis lengvatomis projekto tęstinumo laikotarpiu, turėtų vykdyti Stambaus projekto investicijų sutartimi prisiimtus įsipareigojimus, taikomus projekto tęstinumo laikotarpiui. Stambaus projekto investicijų sutartyje būtų nustatyta, kaip ši lengvata taikoma atsižvelgiant į valstybės pagalbai taikomus reikalavimus. Siūlomas naujas teisinis reguliavimas įgyvendinant Stambius projektus pagal Stambaus projekto investicijų sutartis, suteiks investuotojams teisinio aiškumo dėl Stambų projektų įgyvendinimo sąlygų.

2) *Specialiosios investavimo į Stambius projektus skatinimo nuostatos.*

a) *Investicijų įstatymo teisinė galia kitų įstatymų atžvilgiu ir Stambų projektų statusas.* Siūloma nustatyti, kad Investicijų įstatymas laikomas specialiuoju įstatymu kitų įstatymų atžvilgiu tiek, kiek jis reguliuoja su Stambiais projektais susijusius teisinius santykius. Visi Stambūs projektai, dėl kurių sudarytos Stambų projektų investicijų sutartys, būtų laikomi valstybei svarbiais projektais. Siūloma

sukurti Stambių projektų sąrašą, kuriuo būtų galima naudotis tikrinant, ar investicijų projektai turi Stambių projektų statusą, taip pat ar turi teisę naudotis Stambių projektų įgyvendinimui taikomomis specialiomis investavimo ir verslo sąlygomis.

b) *Administracinių paslaugų suteikimo ir individualių administracinių aktų priėmimo procedūros.* Priėmus įstatymo projektą, Stambiems projektams įgyvendinti reikalingos administracinės paslaugos turėtų būti suteiktos ir individualūs administraciniai aktai priimti ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo reikiamų dokumentų ir informacijos gavimo, išskyrus numatytas išimtis.

c) *Ypatumai statybos srityje.* Stambaus projekto investicijų sutartyje numatytais atvejais ši sutartis būtų laikoma statybą leidžiančiu dokumentu nuo stambaus projekto įtraukimo į stambių projektų sąrašą. Stambaus projekto statyba užbaigiama surašant deklaraciją apie statybos užbaigimą, tačiau numatoma, kad jos neprivaloma tvirtinti, jeigu atlikta statinio ekspertizė.

d) *Infrastruktūros įrengimo ypatumai.* Investuotojui būtų suteikta teisė pačiam įsirengti Stambiam projektui įgyvendinti reikalingą inžinerinę infrastruktūrą, suderinus jos įrengimo sąlygas su savivaldybės administracija. Savivaldybės administracija privalėtų pateikti investuotojui ne mažiau kaip du alternatyvius būdus dėl Stambiam projektui įgyvendinti reikalingos infrastruktūros įrengimo ir naudojimo, tarp kurių turėtų būti ir pasiūlymai dėl Stambiam projektui įgyvendinti reikalingos infrastruktūros įrengimo prisijungiant prie esamų magistralinių tinklų arba investuotojui įrengiant naują infrastruktūrą, jei savivaldybės administracijos netenkintų investuotojo pasiūlymas.

e) *Savivaldybių skatinimas.* Savivaldybės būtų skatinamos iš anksto numatyti teritorijas ir įtvirtinti sprendinius, reikalingus Stambiems projektams įgyvendinti – įsigaliojus Stambaus projekto investicijų sutarčiai, kuri įgyvendinama iš anksto savivaldybės numatytoje teritorijoje, savivaldybei būtų skiriama iki 5 procentų Stambaus projekto vertės valstybės biudžeto speciali tikslinė dotacija savivaldybės biudžetui savivaldybės viešajai infrastruktūrai plėtoti ir viešosioms paslaugoms teikti. Konkretaus dotacijos dydžio apskaičiavimo tvarką ir skyrimo sąlygas nustatytų Lietuvos Respublikos ūkio ministras.

f) *Užsieniečių teisinės padėties ypatumai.* Siekiama supaprastinti leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo reikalavimus atvykstantiems į Lietuvą Stambaus projekto investuotojo akcininkams ir investuotojo įdarbinamiems trečiųjų šalių piliečiams bei jų šeimos nariams. Taip pat siūloma Stambaus projekto investicijų sutartyje numatyti skaičių užsieniečių, kurie atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti ir kurių atžvilgiu nepriimamas sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, taip pat kurie turi teisę pradėti dirbti nuo prašymo išduoti leidimą gyventi pateikimo dienos bei neturi pateikti dokumentų, patvirtinančių užsieniečių turimą kvalifikaciją ir darbo patirtį pagal turimą kvalifikaciją.

g) *Ypatumai žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo santykių, žemės tvarkymo ir administravimo srityse.* Siūloma nustatyti, kad investuotojui nepriklausančiame nuosavybės teise žemės sklype administraciniu aktu galėtų būti nustatyti servitutai, suteikiantys teisę tiesti inžinerinės infrastruktūros tinklus (požemines ir antžemines komunikacijas), kelius ir takus, jais naudotis ir juos prižiūrėti. Tai būtų naujas servituto nustatymo administraciniu aktu pagrindas. Stambiems projektams įgyvendinti reikalingi kiti Žemės įstatyme nustatyti servitutai taip pat galėtų būti nustatomi Žemės įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka. Nuostoliai, patiriami dėl servituto nustatymo, būtų atlyginami bendra Žemės įstatyme nustatyta tvarka, tačiau reiktų kreiptis į Stambaus projekto investicijų sutarties šalį, kuri yra prisiėmusi nuostolių atlyginimo pareigą, t. y. nebūtinai viešpataujančio daikto savininką. Stambiam projektui įgyvendinti reikalingo žemės sklypo kadastro duomenų nustatymas galėtų būti vykdomas pagal rengiamą teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą. Stambiam projektui įgyvendinti reikalingi žemės sklypai ar jų dalys galėtų būti paimami visuomenės poreikiams pagal valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentus specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, detaliuosius planus arba vietovės lygmens bendruosius planus, jeigu jie neparengti – savivaldybės lygmens bendruosius planus Žemės įstatyme nustatyta tvarka, t. y. tik išplečiamas teritorijų planavimo dokumentų, pagal kuriuos gali būti paimama žemė, reikalinga Stambiems projektams įgyvendinti, sąrašas. Pagal teritorijų planavimo

dokumentą turėtų būti identifikuotas konkretus paimamas sklypas ar jo dalis. Siūlomu reguliavimu būtų supaprastintos miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis procedūros.

h) *Ypatumai švietimo ir mokslo srityse*. Siūloma numatyti teisinį reguliavimą, sudarysiantį geresnes galimybes užtikrinti Stambiems projektams įgyvendinti reikalingą specialistų kiekį, kvalifikaciją ir išsilavinimą, tokių specialistų rengimui reikalingą finansavimą. Siūloma du kartus didinti maksimalią bendrą lėšų sumą bedarbiams ar užimtiems asmenims, skiriamą kvalifikacijai, įgyjamai kompetencijai, kuri reikalinga Stambiems projektams įgyvendinti, įgyti ar tobulinti.

3) *Stambių projektų koordinavimas*.

a) *Stambių projektų koordinatorius*. Siūloma Stambių projektų įgyvendinimui koordinuoti paskirti Stambių projektų koordinatorių, kuris teiktų pagalbą sudarant Stambių projektų investicijų sutartis ir jas įgyvendinant, taip pat atliktų kitas funkcijas.

b) *Stambių projektų konsultacinis komitetas*. Stambių projektų įgyvendinimui reikalingiems tarpinstituciniams klausimams spręsti siūloma sudaryti konsultacinį komitetą, nustatyti jo formavimo tvarką ir funkcijas.

c) *Stambių projektų koordinatoriaus reikalavimai dėl Stambių projektų įgyvendinimui taikomų teisės aktų taikymo*. Siekiant sudaryti sąlygas efektyviam ir operatyviam Stambių projektų įgyvendinimui, siūloma Stambių projektų koordinatoriui numatyti galimybę teikti reikalavimus dėl stambių projektų įgyvendinimui taikomų teisės aktų taikymo viešojo administravimo subjektams, teikiantiems administracines paslaugas ar priimančiams individualius administracinius aktus, reikalingus Stambiam projektui įgyvendinti.

4) *Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto 2 straipsnio*. Įstatymo projektu siūloma atsisakyti pramonės parko steigimo eiliškumo, perteklinio reikalavimo turėti parengtus teritorijų planavimo dokumentus iki pramonės parko įsteigimo.

5) *Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalies*. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad savivaldybė gali sudaryti investicijų sutartis dėl investicijų į savivaldybės infrastruktūrą, gamybos ar paslaugų sritį tik tokiu atveju, kai neprivalo būti suteikiama koncesija ar vykdomas viešasis pirkimas.

Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymo projektu (toliau – PAV įstatymo pakeitimo projektas) Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (toliau – PAV įstatymas) papildomas nauja sąvoka „pranešimas apie poveikio aplinkai vertinimo proceso pradžią“.

PAV įstatymo pakeitimo projekte siūloma įtvirtinti nuostatą, kad tais atvejais, kai poveikio aplinkai vertinimas privalo būti atliekamas, planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) turi teisę nuspręsti, ar rengti programą. PAV programa privaloma tik tais atvejais, jeigu turi būti atliktas planuojamos ūkinės veiklos tarpvalstybinis poveikio aplinkai vertinimas ir programos pateikimas kitai valstybei numatytas tarptautinėmis sutartimis, kurias Lietuvos Respublika ir kita valstybė yra sudariusios. Įvedus nuostatą dėl PAV programos neprivalomumo, siekiant užtikrinti Direktyvos reikalavimų dėl išankstinio visuomenės informavimo apie planuojamas ūkines veiklas įgyvendinimą, numatyta, kad tais atvejais, kai poveikio aplinkai vertinimas privalo būti atliekamas ir nerengiama programa, turi būti teikiamas pranešimas apie poveikio aplinkai vertinimo proceso pradžią (toliau – pranešimas apie PAV pradžią). Tuo tikslu PAV įstatymą siūloma papildyti 8¹ straipsniu. Šiame straipsnyje siūloma nustatyti, kokiais atvejais privaloma teikti pranešimą, jo teikimo ir viešinimo tvarką, įtvirtinti atsakingosios institucijos, PAV subjektų ir visuomenės teisę pateikti pasiūlymus, PAV dokumento rengėjo prievolę įvertinti pateiktus pasiūlymus. Numatyta, kad pranešimo apie PAV pradžią formą ir turinį tvirtina aplinkos ministras.

PAV įstatymo pakeitimo projekte siūloma nustatyti PAV programos ir pranešimo apie PAV pradžią galiojimo terminus, t. y. numatoma, kad PAV ataskaita turi būti pateikta atsakingai institucijai per 3 metus nuo PAV programos patvirtinimo arba pranešimo apie PAV pradžią pateikimo dienos.

Pagal galiojančią PAV įstatymo redakciją savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, taryba turi teisę priimti neigiamą motyvuotą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių ir PAV procedūros negali būti tęsiamos tol, kol galioja savivaldybės tarybos priimtas sprendimas, išskyrus atvejus, kai planuojama ūkinė veikla yra valstybinės reikšmės ir jos įgyvendinimas numatytas Vyriausybės patvirtintuose valstybės strateginiuose planuose arba planuojama ūkinė veikla reikalinga valstybei svarbiam ar regioninės svarbos projektui įgyvendinti. Šis sprendimas turi būti priimtas iki PAV programos patvirtinimo, tačiau ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo programos gavimo savivaldybės vykdomojoje institucijoje dienos. Įtvirtinus nuostatą, kad rengti PAV programą neprivaloma, siekiant užtikrinti savivaldybės teisę priimti neigiamą sprendimą, PAV įstatymo pakeitimo projektu siūloma papildyti PAV įstatymo 10 straipsnį nauja dalimi, kurioje nustatoma savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, tarybos teisė priimti neigiamą motyvuotą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių iki sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos priėmimo, tačiau ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo ataskaitos gavimo savivaldybės vykdomojoje institucijoje dienos. Savivaldybės taryba negali priimti neigiamo motyvuoto sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių, kai planuojama ūkinė veikla yra valstybinės reikšmės ir jos įgyvendinimas numatytas Vyriausybės patvirtintuose valstybės strateginiuose planuose arba planuojama ūkinė veikla reikalinga valstybei svarbiam ar regioninės svarbos projektui įgyvendinti.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimą Nr. 136 „Dėl Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašo patvirtinimo“ vartojama sąvoka „valstybei svarbūs projektai“, taip pat į tai, kad siūlomu reguliavimu, keičiančiu Investicijų įstatymo nuostatas, siūloma visus Stambius projektus pripažinti valstybei svarbiais projektais, PAV įstatyme vartojama sąvoka „valstybinės svarbos ekonominis projektas“ PAV įstatymo pakeitimo projekte pakeičiama į sąvoką „valstybei svarbus projektas“.

Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu yra siūloma Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo:

2 straipsnio 30¹ dalį papildyti taip, kad 70 proc. riba būtų taikoma tiek nuosavybės vertybiniais popieriais, tiek konvertuojamosioms obligacijoms kartu, arba bet kuriai vienai priemonei, jei investicijų portfelis sudaromas tik iš vienos jų. Šio reguliavimo atsiradimas leistų padidinti lėšų kiekį, kuris skiriamas investuojant rizikos ir privataus kapitalo subjektų turtą į ankstyvos raidos stadijos įmones.

58 straipsnio 16 dalį papildyti ir numatyti, kad juridiniai asmenys, kurių vidutinis darbuotojų skaičius mokestiniais metais ne mažesnis kaip 200 ir kuriuose privačios kapitalo investicijos pasiekė ne mažesnę kaip 30 milijonų eurų sumą, nemoka pelno mokesčio, pradedant tuo mokestiniu laikotarpiu, kurį ši investicijų suma buvo pasiekta. Pelno mokesčio lengvata būtų taikoma juridiniams asmenims, įgyvendinantiems Stambaus projekto investicijų sutartį, sudarytą su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 12 punkte nustatyta tvarka. Šio įstatymo nuostatos taikomos Stambiems projektams, kurie pradėti įgyvendinti po šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Taip pat atsižvelgiant į galiojančią laisvųjų ekonominių zonų įmonėms taikomą pelno mokesčio lengvatą siūloma įtvirtinti, kad pelno mokesčio lengvata gali būti taikoma tik tuo atveju, kai ne mažiau kaip 75 procentai atitinkamo mokestinio laikotarpio juridinio asmens pajamų sudaro pajamos iš apdirbamosios gamybos ir (arba) duomenų apdorojimo, interneto serverių paslaugų (prieglobos) ir susijusios veiklos. Juridinio asmens vykdoma veikla identifikuojama pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 red.), patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“.

Siekiant įteisinti privačių kapitalo investicijų kontrolės mechanizmą, siūloma nustatyti, kad pelno mokesčio lengvata gali būti pritaikyta tik tuo atveju, kai juridinis asmuo turi auditoriaus išvadą, patvirtinančią reikalaujamą kapitalo investicijos dydį. Jei kapitalo investicijų suma sumažėja ir nebesiekia įstatymo projekte nustatytos ribos, lengvatos taikymas sustabdomas tą mokestinį laikotarpį, kurį kapitalo investicijos suma taip sumažėjo, ir gali būti atnaujintas tą mokestinį laikotarpį, kurį kapitalo investicija vėl pasiekia įstatymo projekte nustatytas ribas. Kapitalo investicijų sumažėjimu gali būti laikomi tokie atvejai: ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto pardavimas, sugadinto turto nurašymas, pavogto turto nurašymas, lizingo sutarties nutraukimas ir turto grąžinimas ir pan. Kai investuotas turtas nudėvimas, ir šio turto vertė tampa mažesnė nei įstatymo projekte nustatyta riba, tai nelaikoma kapitalo investicijų sumažėjimu. Galiausiai siūloma įtvirtinti, kad pelno mokesčio lengvata būtų taikoma tokia apimtimi, kuri yra numatyta Stambaus projekto investicijų sutartyje, ir tik tuo atveju, jeigu yra vykdomi Stambaus projekto investicijų sutartimi priimti įpareigojimai.

Siekiant suderinti siūlomus pakeitimus su Europos Sąjungos valstybės pagalbos teikimo taisyklėmis, siūloma nustatyti, kad pelno mokesčio lengvata taikoma tiek, kiek ji suderinama su 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL 2014 L 187, p. 1), nuostatomis (taikoma Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte dėstomos 58 straipsnio 16² dalies nuostatų atžvilgiu) bei valstybės pagalbos schema suderinta su Europos Komisija pagal 2013 m. liepos 23 d. Europos Komisijos komunikato Nr. 2013/C 209/01 „2014–2020 m. regioninės valstybės pagalbos gairės“ (OL 2013 C 209, p. 1) sąlygas (taikoma Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte dėstomos 58 straipsnio 16³ dalies atžvilgiu).

Įtvirtinus šiuos pakeitimus pagerėtų ir taptų konkurencingesnė Lietuvos investicinė aplinka. Tokiu reguliavimu būtų skatinami Stambūs projektai ir taip būtų sudarytos palankios sąlygos ne tik naujoms darbo vietoms kurti, bet ir privataus sektoriaus investicijoms Lietuvoje didinti pritraukiant stambių tiesioginių užsienio investicijų projektų ir skatinant tiesiogines vidaus investicijas. Pažymėtina, kad toks sprendimas ateityje taip pat taptų reikšminga paskata užsienio įmonėms renkantis Lietuvą investicijų projektams įgyvendinti ir ženkliai pagerintų šalies investicinę aplinką ir pozicijas pagal tarptautinius reitingus.

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 4, 6, 17, 20, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad Stambiems projektams skirtos teritorijos vystomos ir statyba jose vykdoma vadovaujantis vietovės lygmens bendrojo plano sprendiniais, jeigu jis neparengtas – savivaldybės lygmens bendrojo plano sprendiniais. Ūkio ministerijai suteikiama teisė inicijuoti savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų koregavimą, kai to reikia Stambiems projektams pritraukti ar vystyti. Ūkio ministerijai suteikiama teisė pasirinkti, kokia tvarka keisti ar rengti teritorijų planavimo dokumentus – bendra ar Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 23 straipsnyje nustatyta ir valstybei svarbiems projektams taikoma tvarka. Taip siekiama paspartinti Stambių projektų įgyvendinimo procedūras. Tais atvejais, kai teritorijose, kuriose bus įgyvendinti Stambūs projektai ar į kurias juos ketinama pritraukti, galioja iki įstatymo įsigaliojimo patvirtinti ar po įstatymo įsigaliojimo patvirtinti, bet prieš jam įsigaliojant pradėti rengti teritorijų planavimo dokumentai, tai šios teritorijos gali būti vystomos pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, jei jų sprendiniai yra pakankami Stambiems projektams vystyti. Tokie dokumentai gali būti koreguojami, kai to reikia Stambiam projektui vystyti.

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siūloma suderinti teisinį reguliavimą su siūlomu reguliavimu dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projektu, numatančiu, kad Stambaus projekto investicijų sutartyje nustatomas skaičius

investuotojo įdarbinamų užsieniečių, kurie, teisėtai būdami Lietuvos Respublikos teritorijoje, turi teisę pradėti dirbti nuo prašymo išduoti leidimą gyventi pateikimo dienos.

Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siekiama nustatyti, kad Stambiams projektams įgyvendinti skirtuose teritorijose miško žemė galėtų būti paverčiama kitomis naudmenomis Vyriausybei priėmus nutarimą ir papildomai nerengiant su tuo susijusių teritorijų planavimo dokumentų, taip ženkliai pagreitinant miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis procedūrą.

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 1, 7, 9, 23, 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektais siekiama suderinti šių įstatymų nuostatas su Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsnio įstatymo projektu siūlomu nustatyti reguliavimu.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymus, neigiamų pasekmių nenumatoma. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti Įstatymų projektai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimti Įstatymų projektai turės teigiamą įtaką verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Bus sukurtas naujas teisinis reguliavimas, kuris sudarys palankias sąlygas didelės pridėtinės vertės projektams įgyvendinti ir ženkliai pagerins investicinę aplinką, sumažins administracinę našą verslui. Kiekvienas naujas Stambius projektas teigiamai paveiks Lietuvos finansus ir ekonomiką: bus didinamas Lietuvos žinomumas regione ir pasaulyje, rangovai gaus naujų užsakymų, didės konkurencinė aplinka darbo rinkoje, dėl to bus sudarytos prielaidos augti vidutiniam darbo užmokesčiui ir bus prisidedama prie naujų darbo vietų kūrimo. Siūlomas reguliavimas taip pat leis Stambius projektus įgyvendinti greičiau ir sklandžiau. Tokio reguliavimo sukūrimas taip pat padidintų Lietuvos Respublikos konkurencingumą su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis, palengvintų naujų Stambių projektų ir tiesioginių užsienio investicijų pritraukimą į Lietuvą. Įtvirtinus nuostatą, kad PAV programos rengimas yra neprivalomas, ir įvedus alternatyvų pranešimo apie PAV pradžią teikimą, sutrumpės PAV procesas.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant Įstatymų projektais siūlomus pakeitimus įtraukti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

9. Ar Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus. Įstatymų projektuose pateiktos naujos sąvokos

įvertintos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Numatomos šios naujos sąvokos: „stambus projektas“, „stambaus projekto investicijų sutartis“.

10. Ar Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu Įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2019 m. balandžio 1 d. turės priimti:

1) nutarimą, nustatantį paraiškos dėl Stambaus projekto investicijų sutarties sudarymo teikimo, Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto 5 straipsniu dėstomo 15⁴ straipsnio 3 dalyje numatytų sąlygų pagrindimo ir jų vertinimo, atliekamo Stambaus projekto investicijų sutarties sudarymo, vykdymo ir priežiūros tvarką;

2) Stambiams projektams įgyvendinti reikalingiems tarpinstituciniams klausimams spręsti sudaromo konsultacinio komiteto formavimo ir darbo tvarką;

3) koreguoti esamus ar nustatyti naujus valstybinės žemės sklypų nuomos ir pardavimo tvarkos aprašus, nustatančius Stambiam projektui įgyvendinti reikalingų valstybinės žemės sklypų nuomos ar pardavimo investuotojui tvarką;

4) nutarimą, nustatantį Stambių projektų įtraukimo ir išbraukimo iš Stambių projektų sąrašo, taip pat šio sąrašo skelbimo tvarką.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras, siekdamas nustatyti bedarbiams ar užimtiems asmenims skiriamų lėšų nustatymo, skyrimo ir panaudojimo kontrolės tvarką, iki 2018 m. balandžio 1 d. turės pakeisti Užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-348 „Dėl Užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir patvirtinti dokumentų tipines formas kvalifikacijai įgyti, kvalifikacijai tobulinti ar kompetencijai įgyti, kai to reikia Stambiams projektams įgyvendinti.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministras iki 2018 m. balandžio 1 d. turės nustatyti statinio ekspertizės įgyvendinant Stambius projektus atlikimo tvarką, kai neprivaloma tvirtinti statybos užbaigimo deklaracijos.

Lietuvos Respublikos ūkio ministras iki 2019 m. balandžio 1 d. turės nustatyti savivaldybei skiriamos iki 5 procentų Stambaus projekto vertės specialios tikslinės valstybės biudžeto dotacijos skyrimo, grąžinimo ir apskaičiavimo tvarką.

Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 16² daliai įgyvendinti reikės pranešti Europos Komisijai apie naują regioninės valstybės pagalbos schemą. Įstatymo projekto 16³ daliai įgyvendinti reikės Europos Komisijos sprendimo, kad siūloma pelno mokesčio lengvata Stambiams investicijų projektams yra suderinama su Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklėmis.

Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti iki 2019 m. balandžio 1 d. reikės priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos valstybės pagalbos teikimo ir priežiūros tvarkos aprašus. Juose bus detalizuotos valstybės pagalbos teikimo, administravimo, išpareigojimų laikymosi priežiūros ir kontrolės mechanizmai taikant šio įstatymo projekto 162 ir 163 dalių nuostatas.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministras iki 2019 m. balandžio 1 d. turės pakeisti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos

ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. D1-885 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Šio įstatymo nuostatos bus taikomos Stambiams projektams, pradėtiems įgyvendinti po šio įstatymo įsigaliojimo dienos, todėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui 2018 m. įtakos neturės.

Priėmus Įstatymų projektus planuojama, kad Stambiams projektams įgyvendinti patrauklus teisinis reguliavimas padės pritraukti daugiau investicijų į regionus. Laukiamas Įstatymų projektų poveikis yra 200 mln. eurų investicijų į ilgalaikį turtą bei 2 000 naujų darbo vietų per 5 metus nuo Įstatymų projektų įsigaliojimo projektuose, sukuriančiuose po ne mažiau nei 200 naujų darbo vietų. Šie projektai per 15 metų SODROS biudžetą papildytų 60 mln. eurų, o savivaldybių biudžetai per gyventojų pajamų mokestį būtų papildyti 37 mln. eurų. Šios prognozės priklauso nuo Stambių projektų pritraukimo, ir net vienas projektas gali lemti ženklus teigiamus surenkamų mokesčių svyravimus.

Pritraukus Stambių projektų į iš anksto savivaldybės numatytą teritoriją, savivaldybei būtų skiriama speciali tikslinė iki 5 procentų Stambaus projekto vertės valstybės biudžeto dotacija. Projekto vertę skaičiuojant pagal investicijas į ilgalaikį turtą, iki 5 procentų dydžio valstybės dotacijai nuo 200 mln. eurų papildomai reikėtų iki 10 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Savivaldybės gautų šią dotaciją tik su sąlyga, kad Stambūs projektai būtų pritraukti į iš anksto savivaldybės numatytą teritoriją. Svarbu paminėti, kad dotacija būtų skiriama savivaldybės viešajai infrastruktūrai plėtoti ir viešosioms paslaugoms teikti, t. y. viešiesiems poreikiams tenkinti, todėl šie pinigai būtų skirti visuomenės gerovei kurti. Nesudarius Stambaus projekto investicijų sutarties, dotacija nebūtų skiriama.

Taip pat tais atvejais, kai Stambiam projektui įgyvendinti skirtos teritorijos vystymas nenumatytas savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens bendruosiuose planuose, o tokia teritorija pradedama ruošti vystyti Ūkio ministerijos iniciatyva, gali reikėti papildomai biudžeto lėšomis finansuoti savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų koregavimo iniciatyvų įgyvendinimą. Teritorijų planavimo dokumentų rengimo preliminarioris darbų kainoms apskaičiuoti taikomos patvirtintos Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos), patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. D1-203 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijų patvirtinimo“. Teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainos priklauso nuo to, ar teritorijų planavimo dokumentai koreguojami, ar keičiami, taip pat nuo planuojamos teritorijos hektarų skaičiaus ir joje esančių gyventojų skaičiaus. Preliminariais skaičiavimais vienam stambiam projektui įgyvendinti reiktų nuo 30 ha iki 100 ha, todėl vadovaujantis Rekomendacijomis teritorijų planavimo dokumentų keitimas ir (ar) koregavimas galėtų kainuoti nuo 5000 eurų iki 30 000 eurų.

Jei įgyvendinant Stambų projektą reikės pagal Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą bedarbiams ar užimtiems asmenims skirti lėšų kvalifikacijai įgyti, kvalifikacijai tobulinti ar kompetencijai įgyti, jos bus skiriamos iš valstybės biudžeto ir (ar) Europos Sąjungos struktūrinių fondų. Vienam asmeniui kvalifikacijai įgyti būtų skiriama 9,3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio suma, o kvalifikacijai tobulinti ar kompetencijai įgyti – 4,66 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio suma. Konkretus valstybės biudžeto lėšų poreikis priklausys nuo Stambiam projektui įgyvendinti reikalingų darbuotojų kompetencijų, naujų darbo vietų skaičiaus, darbuotojų struktūros ir galimybės gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų.

Tipiniame gamybos investicijų projekte apie pusę darbuotojų sudaro darbininkai (7, 8, 9 grupės pagal Lietuvos profesijų klasifikatorių). Būtent šiai darbuotojų daliai yra aktualiausias kvalifikacijos įgijimas arba tobulinimas. Galimybė gauti finansavimą užimtų gyventojų kvalifikacijos kėlimui ar

tobulinimui atsirado neseniai, todėl nėra galimybės remtis istoriniais duomenimis, tačiau mažai tikėtina, kad dalis darbininkų, pasinaudosiančių siūlomu reguliavimu, viršytų 20 proc. visų darbininkų. Taigi, atsižvelgiant į numatomą teisinio reguliavimo poveikį, darbuotojų, sieksiančių pasinaudoti kvalifikacijos kėlimo ar tobulinimo galimybe, skaičius galėtų siekti iki 200 asmenų.

Darant prielaidą, kad iki 100 asmenų gali pageidauti įgyti kvalifikaciją ir iki 100 asmenų gali pageidauti tobulinti kvalifikaciją ar įgyti kompetenciją ir atsižvelgiant į 2021 metais numatomą 600 eurų minimalios mėnesinės algos dydį, potencialios išlaidos darbuotojų kvalifikacijai įgyti ir tobulinti per ateinančius 5 metus galėtų siekti iki 0,8 mln. eurų.

Dėl Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūlomos pelno mokesčio lengvatos laukiama teigiamos įtakos valstybės finansams dėl kitų mokesčių, kuriuos mokėtų lengvata besinaudojantys Stambius projektus vykdančios verslo atstovai. Jokių valstybės biudžeto praradimų dėl šios lengvatos pritrauktų investicijų projektų nebūtų patiriama, nes, jei šie investicijų projektai nebūtų vystomi Lietuvoje, pelno mokesčio jų įgyvendintojai ir taip nemokėtų. Pelno mokesčio lengvatos paskirtis – skatinti Stambius projektus gamybos ir duomenų centrų srityse. Planuojama, kad ši papildoma paskata padės pritraukti daugiau investicijų į regionus.

Preliminariu vertinimu, įsigaliojus Pelno mokesčio įstatymo pakeitimui, rizikos ir privataus kapitalo subjektai, kurie šiuo metu yra investavimo stadijos, būtų pasirengę investicijoms į startuolių konvertuojamas obligacijas skirti iki 22 mln. eurų. Fondai, kurie šiuo metu kaupia kapitalą investicijoms, būtų pasirengę į startuolių konvertuojamąsias obligacijas investuoti iki 56 mln. eurų. Todėl bendras Pelno mokesčio įstatymo pakeitimo efektas sudarytų iki 78 mln. eurų į inovatyvius sprendimus kuriančias įmones.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus buvo gauti VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ specialistų vertinimai ir išvados, taip pat konsultuotasi su Aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas ir sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis: „investicijų skatinimas“, „investicijų projektas“, „pelno mokestis“, „pelno mokesčio tarifas“, „mokestinė lengvata“, „investuotojas“, „aplinkos apsauga“, „poveikis aplinkai“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai Nėra.

Dokumentų valdymo ir asmenų
aptarnavimo skyriaus redaktorė

Sigita Siniauskaitė-Petkevičienė

2018-10-16

Ūkio ministras

Virginijus Sinkevičius